

سومرلر تورک اولموشلار

- ۱- التصاقى دىللى خلقلر : سومر لر ، ايلاملار ، هيتلر ، کاسسيلر ، قوتتيلر ، لولوبيلر ، اورارتولار، ماننالار .
- ۲- سامى(قالبي) دىللى خلقلر : مصر فرعونلارى ، يهوديلر ، فينيقييلر ، آسوريلر ، اککدلر ، کلدانيلر و ....
- بشریتين بيرينجى پارلاق مدنيتنى قوران خلقلر
-1- سومرلر .
*آدين آنلامى
- سومر آدينين دوزى سومر اولماق احتمالى وار . بيرنجى بولومده ن يعنى سوم سوزونده ن تورکجه ده بوتون(کامل) آنلاشيلير . ايکينجى بولوم يعنى ار سوزى چاغداش تورکجه ده کيشى آنلاميندا ايشلنير بو کلمه اسكى تورکجه ده «ايگيت»، «عسگر» و ... آنلاميندا ايشلنميشدير . بئله ليکه سومر سوزونون آنلامى بوتون گيشى ، بوتون ايگيت اولمايدير .
**سومرلرين کؤکو:
- سومرلر بوگونکو عراقين (ايكى چاي آراسى، دجله و فرات چايلارى آراسينداكى يئرلر) گونئيى و فارس کورفزينين باتى قوزئى يئرلرينده اولراق بابيلده يورد سالراق ياشاييب يوکسک سويه لى مدنيت پارتميشلار . سومرلرين بو بولگه يه گلمه سى دقيق بللى دئييل . سومرلر ۴۵۰۰ ايل ميلاددان قاباق بويوک مدنيت مرکزى اولان اور ، اوروک ، ائريخ ، نيب پور ، کيش و لاقاش کيمي شهرلر تیکميش لر . دئمک سومرلرين آزی ۵۰۰ ايل بو چاغدان قاباق بو تورپاقلاردا اولمالارى گرہ کير . آيرى دئمک له سومرلرين بو تورپاقلارا گلمه لرى ۵۰۰۰-۴۵۰۰ ايل ميلاددان قاباق تخمين وورولور . سومرلر بويوک انکشافلارا ال تاپيب اولارکن ميخى چيزگينى (خطى) ياراتماق ، پالچيق لوحه لرینده مينلرجه ياسا و کنچه جکربنى "سومر" ديلينده يازميشلار . سومرلر سونرالار بابيل آديله آدلانيرلار .
- سومرلرين کؤکلرى اورتا آسيادان گلمه دير . علمى قازينتيلار و تدقيقاتلار آرخالانان ان اسكى دؤورايلاي چيلارينين هاميسى گؤسته رير کى دؤرد مين ايل ميلاد
- ياخين و اورتا دوغونون ان ان اسكى ايلايينى آراشديران آروپالى بيلگين لرینين بير سیراسينين فيکرينجه فارس خلقلر بؤلگه ميزه گلمه دن نئچه مين ايل اؤنجه فارس کورفزينين قوزئى و باتى قوزئينده کى کئى لرینده قارادريلى اينسانلار ياشاميشلار . فارسلار بو قارا درى ليلرى تدریججه آرادان آپاريب ، اونلارين يئرینی توتوموشلار .
- سون چاغلارين علمى قازينتى ايشلرى و تدقيقاتلار بو نظريه نين تمل سيز اولدوغونو گؤسترميشدير . بونا گؤره کى ده رين آراشديرمالار بونى آيدين ائدميشدير کى فارسلار ميلاددان ۹۰۰ ايل قاباقدان باشلاياراق ياخين دوغو بولگه سينه گلमيشلر و ميلاددان ۴ و ۳,۵ مين ايل قاباق بو گونکو عراق /خوزستان دوغو و قوزئى دوغو کئى لرینده سومر و ايلام خلقلرى ياشاميش و يوکسک مدنيت قورموشلار .
- هئچ بير ايلای يازينتى سيندا اولدوقجا فارس فاكت و سندی اولسون گؤرونمور کى فارسلار بو بؤلگه يه گلدیکده بورادا قارادري ليلر ياشاميشلار .
- بير يانليش نظريه ده کى چاغداش آمريکا ايلای چيلارينين سارسيندان وئربوب بودور کى ساميلرين اولو بابا لارى قافقاز يولو ايله بؤلگه ميزه گلميشلر . بو نظريه ده فاكت سيز بير نظريه اولموشدور .
- لاکين شهبه سيز ان اسكى دؤورلرده ، ميلاددان ۵-۴ مين ايل قاباق سامى خلقلرينين اولو بابالارى بو گؤنکو يمن ، حضر موت ، فلسطين ، غزده ، عيموميتله آرايلىق دنيزينين باتى گونئى و هيند اوقيانوسونون عربستان کئى لرینده ياشاميشلار . عربستانين سوسوز و ايستى چؤللىرى ايکى چاي آراسينين نعمتلى يئرلرينى سامى خلقلرين ياشاديغي يئرلرده ن آيرديغي اوچون بو دؤورلرده سامى خلقلرى ، چوخ احتمال کى ، بو گونکو عراق و خوزستان يئرلرينه يول تاپا بيلمه ميشل ، يمن و فلسطين اؤلکه لرینده باغلى قالميشلار . لاکين سونرالار سومرلر و ايلاملارين قوردوغى مدنيتته چه کليلب و ايکى چاي آراسى بؤلگه يه گلميشلر .
- ديل باخيميندان بؤلگه ميزده ياشايان ايلک خلقلر ايکى بؤلومده ن اولمايديلار .

فلاصه مقاله بزبان فارسی :

در این مقاله مروری کوتاه بر نظریات تاریخی ارائه شده در مورد ساکنان قدیمی ایران و منطقه بین النهرین شده است. نظریه برخی ازو تاریخ نگاران اروپایی مبنی بر اینکه قبل ازو مهاجرت اقوام فارس به ایران در شمال و شمال غرب خلیج فارس سیاهپوستانی زندگی می کرده اند که بعداً در اثر جنگهای وقوع یافته بین فارسها و آنها ازبین رفته اند براساس استناد به پاره ای اسناد و شواهد تاریخی مورد تردید قرار گرفته است. براساس کشفیات تاریخی و باستان شناسانه در صد سال اخیر تمدنهای سومر و ایلام جزو اولین تمدنهای بشری ازو ۴ تا ۵ هزار سال پیش ازو میلاد بدین سوازو منطقه آسیای میانه ازو طریق اراضی فعلی آذربایجان به بین النهرین و منطقه عراق کنونی مهاجرت نموده ودر این مناطق ساکن شده اند. اینها اساساً التصاقی زبان که خاصیت زبان ترکی است بوده اند. حتی خود کلمه سومر کلمه ترکی به معنای قهرمان کامل بوده است. در قسمتی ازو این مقاله به اثر مشهور مرحوم علی پاشا صالح تحت عنوان " حقوق تاریخی " چنین استناد شده است :

ساکنان اصلی آسیای میانه ترک بوده اند و تمدنهای اولیه بشری سومر و هیت را ضمن مهاجرت ازو آسیای میانه به بین النهرین پدید آورد ه اند و...)

در قسمت دیگری ازو این مقاله به نویسندگان حقوق تاریخی کالج Hamilton اشاره شده است که :

"... ساکنان اصلی بابل سومرها بودند که نژاد غیر سامی (غیر عرب) داشته و شاخه ازو ترکان بوده اند..."

برگرفته ازو کتاب تاریخ دیرین ترکهای ایران

نوشته مرحوم پروفیسور محمد تقی زهتابی

وثریب سعادتیمی آلمیشام فلاکتی من
بوتون جهانہ دئیشم اینان بو حالتی من
همیشه لای - لا لاری یادیمدادیر آنا مین
کی ساتمیام قیزیلا خلقیله شرافتی من

آنادیلین بیلمه ین آدامی نوخود

کیمی هر آشا سالماق اولار.

دان قباق سومرلر اورتا آسیا و اورالین باتیسیندان ، خزین قوزئی و قافقاز گنچیدلری و آذربایجانان کنجه رک ، بو گونکو عراق تورپاقلاریندا یئرلشمیشلر . ایلاچیلارین گوستریدیگینه گووره سومرلردن و ایلاملاردان قالان اثرلرین تایی و عینی مدنیتین یادگاری اولان چوخلو شیئرلر هم عراق و خوزستان دا ، همده اورتا آسیانین باتیسیندا ، عشق آباد اولکه سینین و خراسانین قوزئی واورتا آسیا ایله قونشو بؤلگه لرده تاپیلیمیشدیر . رحمتلیک علی پاشا صالح اوژ ادلیم یازینتسی « حقوق تاریخی » اثرینده بئله یازمیشدیر :

«اورتا آسیانین اصیل ساکنلری تورک اولموشلار . بشریتین بو بئشیگیندن یارانیب مهاجرت ائتمیش و ایلکین مدنیتلر و خصوصیله "سومرلر" و "هیتلرین مدنیتینی یاراتمیش طایفالار تورک سویوندان اولموشلار و بشرین ایلک دانیشیغی دیل تورک دیلی اولموش و بو گونکو دیللرین چوخ کلمه لرین کوکو تورکدور .

سومرلرین اورتا آسیادان اولمالاری فیکری بو گون آوروپا بیلگین لرین چوخون ساریسیندان تصدیق ائدیلیمیشدیر . هامیلتون ~ (Hamilton) الجینین "حقوق تاریخی" یازارلاری آچیق قید ائدیرلر کی بابلین ان اسکی ساکنلری اولموش سومرلر غیر سامی و مغول قومو قوللارینین بیریندن اولموشلار .

آتیلایانار اولدوز

بو یازنین سؤزلویو

ایلائی : تاریخ

آنلام : معنی

دوغو : شرق

باتی : غرب

قوزئی : شمال

گونئی : جنوب

بؤلگه : منطقه

اؤنجه : قباق

ؤرفز : خلیج

ئی : ساحل

تمل : اساس